

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/175/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7711209217
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Minxová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7711209217.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť, so sídlom v Košiciach, Bardejovská č.6, IČO: 31701914, zastúpeného JUDr. Petrom Frajtom, advokátom so sídlom v Košiciach, Garbiarska č.5 proti žalovanému M. Y. V., G.. XX.X.XXXX, E. K. Z. M., C. Č.. XX, O. Z. G., K. Č.. XX, zastúpenému U. O. V., G.. XX.XX.XXXX, E. K. Z. K., O. Č.. X, o zaplatenie 55,55 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 27. marca 2013 č.k. 7C/44/2012-41 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 55,55 eura s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 55,55 eura od 3.7.2010 do zaplatenia a nahradiť trovy konania v sume 16,50 eura na účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie založil na zistení, že maloletý žalovaný dňa X.X.XXXX pri cestovaní dopravným prostriedkom žalobcu na linke č.XX Z. C. v sprievode A. U. (zákonného zástupcu) nemal platný cestovný lístok. Túto skutočnosť mal súd prvého stupňa za zrejmú z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok, kde v rámci poznámok na tomto hlásení je uvedené, že U. (zákonný zástupca) zabudol zakúpiť cestovný lístok pre A., ako i z listiny označenej odpor proti pohľadávke zo dňa 22.2.2011 (na čl. 22 súdneho spisu), z ktorej zistil, že pri kontrole revízora sa U. žalovaného preukázal preukazom ZŤP a nevedel o skutočnosti, že aj držiteľia preukazu ZŤP si musia v C. zakúpiť polovičné cestovné.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 11 ods. 1 písm. d), § 12 ods. 4 a 5, § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, priznanie úrokov z omeškania z nezaplateného cestovného 0,55 eura a úhrady 55 eur dôvodil ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výrok o trovách konania aplikáciou ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Oprávnenie U. žalovaného O. V. zastupovať žalovaného v konaní prvostupňový súd odôvodnil poukazom na § 24 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine, v platnom znení.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie maloletý žalovaný (prostredníctvom svojho zákonného zástupcu). Podľa obsahu odvolania navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že nebol zaplatený cestovný lístok vo výške 0,55 eura, t.j. uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., tvrdiac, že cestovný lístok zaplatil v rozhodnom čase pre maloletého v cene 0,20 eura, ako i odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p., keď súdu prvého stupňa vytkol, že nevzal do úvahy rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 14. júla 2010 č.k. 13C/10/2008-285, ktorým bol maloletý Y. zverený do osobnej starostlivosti M., C. ho na jeho základe má zastupovať a spravovať jeho majetok, ako aj skutočnosť, že rodina v rozhodnom čase už neexistovala. Namietol zároveň, že maloletý

Y. nemôže byť v zmysle Občianskeho zákonníka žalovaný, pretože prejednávaná vec je majetkovým sporom.

Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

Pretože zákonný zástupca mal. žalovaného v odvolaní uviedol, že vznáša námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi tvrdiac, že ten zjavne manipuluje priebeh konania v prospech žalobcu a zároveň poukázal na skutočnosť, že pre zaujatosť voči jeho osobe už boli sudcovia Okresného súdu Michalovce vylúčení z rozhodovania v iných veciach vedených na tomto súde, okrem iných Okresný súd Trebišov rozhodoval v konaní o rozvod jeho manželstva vedenom pod sp. zn. 13C/10/2008, Okresný súd Rožňava v konaní Domsprav s.r.o., proti jeho osobe sp. zn. 4C/34/2011, odvolací súd skôr než pristúpil k vecnému prejednaniu odvolania, zaoberal sa vznesenou námietkou zaujatosti.

Podľa ust. § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávaní veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (ods. 3 cit. ustanovenia).

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejsť a rozhodnúť.

Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa odseku 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený (§ 15a ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 15a ods. 3 O.s.p. v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu súd neprihliadne, ak už o nich rozhodol nadriadený súd; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (ods. 4 citovaného ustanovenia).

Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (ods. 5 citovaného ustanovenia).

V posudzovanom prípade z obsahu spisu vyplýva, že zákonný zástupca žalovaného podal proti platobnému rozkazu vydanému Okresným súdom Michalovce dňa 23.11.2011 č.k. 20Ro/145/2011-13 dňa 8.3.2012 odpor. Poukázal v ňom na skutočnosť, že Okresný súd Michalovce, ako aj konajúci sudca JUDr. Marek Kotora, ktorému bola vec (v rozkaznom konaní) sp. zn. 20Ro/145/2011 pridelená na prejednanie a rozhodnutie v súlade s rozvrhom práce Okresného súdu Michalovce, boli už v iných konaniach (napr. sp. zn. 18 Rob/15/2006) voči nemu zaujatí a nie je predpoklad nestrannosti a nezaujatosti tohto súdu ani v tomto konaní.

Nakoľko z uplatnenej námietky plynie, že tá nespĺňala všetky náležitosti vyžadované vyššie citovaným ustanovením § 15a ods. 3 O.s.p. pokiaľ zákonný zástupca žalovaného uviedol ako dôvod vylúčenia Okresného súdu Michalovce skutočnosť, že okresný súd bol už v iných konaniach (napr. sp. zn. 18 Rob/15/2006) voči nemu zaujatý a nevedel, kedy sa o dôvode vylúčenia dozvedel, súd prvého stupňa na takúto námietku neprihliadol v súlade s § 15a ods. 3 veta druhá O.s.p..

Následne z dôvodu podania odporu bola posudzovaná vec prevedená do súdneho oddelenia občianskoprávne veci a pod sp. zn. 7C/44/2012 bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi JUDr. Milanovi Mitterpákovi. Na pojednávaní vedenom týmto sudcom zákonný zástupca mal. žalovaného námietku zaujatosti neuplatnil.

V situácii, ak zákonný zástupca mal. žalovaného uviedol, že vznáša námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi až v odvolaní tvrdiac, že ten zjavne manipuluje priebeh konania v prospech žalobcu, ani na takúto námietku nie je možné prihliadať v zmysle § 15a ods. 2 a 3 O.s.p., t.j. platí fikcia, ako keby námietka nebola vznesená, ale len v rozsahu týchto skutočností.

V námietke zaujatosti totiž účastník nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci. Postupom pritom rozumieme procesné úkony súdu vrátane jeho rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania a majú prípravný charakter a v širšom chápaní aj jeho rozhodovanie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou. Ide o procesné úkony a rozhodnutia, ktoré upravuje platný Občiansky súdny poriadok, ktoré sú ním predvídané a majú upravené svoje účinky na priebeh konania. Ani iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu, za splnenia aj ostatných zákonných podmienok, použiť ako dôvody na námietku zaujatosti nemožno.

Odvolací súd vzhľadom na uvedený záver následne na základe podaného odvolania vec podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. prejednal bez nariadenia pojednávania, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 1 O.s.p.) vychádzajúc z odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie a ani pre zmenu.

Z obsahu spisu a z rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 14. júla 2010 č.k. 13C/10/2008-285, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.8.2010, vyplýva, že maloletý žalovaný býva s M. Z. G., U. žalovaného má bydlisko v K.. Na čas po rozvoде bol mal Y. zverený do osobnej starostlivosti M., ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

Pokiaľ mal. žalovaný prostredníctvom svojho zákonného zástupcu namietal, že súd prvého stupňa rozhodoval, i keď nebol miestne nepríslušný na konanie o veci vzhľadom na jeho bydlisko i bydlisko jeho rodičov, táto námietka, i keď dôvodná, sama o sebe nemôže privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Dôvodom na zrušenie rozhodnutia by v zmysle § 221 ods. 1 písm. a) O.s.p. mohla byť len vada konania spočívajúca v tom, že by bolo rozhodnuté vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu, ale iného orgánu. V posudzovanom prípade súd prvého stupňa nerozhodol o veci, ktorá by do jeho právomoci nepatrila.

Nedôvodná je aj námietka mal. žalovaného, že v konaní nebol riadne zastúpený (§ 221 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) pretože rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 14. júla 2010 č.k. 13C/10/2008-285, bol zverený do osobnej starostlivosti M., ktorá ho na jeho základe má zastupovať a spravovať jeho majetok.

Ako správne uzavrel súd prvého stupňa, rodičovské práva a povinnosti podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, vrátane práva a povinnosti zastupovať svoje maloleté dieťaťa, totiž zostávajú obidvom rodičom zachované aj po rozhodnutí súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, t.j. i po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 14. júla 2010 č.k. 13C/10/2008-285.

Rodičovské práva a povinnosti vykonáva, a teda aj zastupuje maloleté dieťa, len jeden z rodičov v prípadoch predpokladaných ustanovením § 28 ods. 3 Zákona o rodine, t.j. ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

Z obsahu spisu pritom nevyplývajú skutkové okolnosti predvídané ust. § 28 ods. 3 Zákona o rodine, a rovnako ani nevyplývajú také skutkové okolnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 31 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

Odvolací súd však dospel k záveru, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., t.j., že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

V prejednávanej veci ide o posúdenie práv a povinností účastníkov zo zmluvy o preprave osôb.

Na jej základe v súlade s § 760 Občianskeho zákonníka vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že ide o všeobecnú úpravu, vzťahujúcu sa na všetky druhy dopravy. Spoločné ustanovenia k zmluvám o preprave uvedené v § 772 Občianskeho zákonníka potom umožňujú, aby podrobnejšia úprava osobnej a nákladnej prepravy bola určená osobitnými predpismi, najmä prepravnými poriadkami a tarifami.

Žalobca je dopravcom, vykonávajúcim verejnú pravidelnú autobusovú dopravu.

Práva a povinnosti dopravcov a cestujúcich v autobusovej doprave upravoval v rozhodnom období zákon č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení platnom do 30. decembra 2010.

Podľa § 5 ods. 1 tohto zákona podmienky, za ktorých sa prepravujú osoby, ich batožina a veci v cestnej doprave, upravuje prepravný poriadok. V prepravnom poriadku sa uvedie, najmä a/ za akých podmienok možno s dopravcom uzavrieť zmluvu o preprave osôb (§ 760 Občianskeho zákonníka) alebo zmluvu o preprave vecí, c/ rozsah práv a povinností cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí pri preprave ako i podmienky prepravy detí, telesne postihnutých osôb a zrakovo postihnutých osôb (písm. d/ cit. ustanovenia).

Doprovca, ktorý vykonáva viac druhov cestnej dopravy, vydá prepravný poriadok osobitne pre každý z nich (§ 5 ods. 2 cit. zák.).

Vodič alebo iný člen osádky autobusu, alebo revízor môže uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu (§ 14 ods. 3) alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade neploletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu (§ 9 písm. b/ cit. zák.).

Úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom [§ 9 písm. b)] je dvadsaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav; v mestskej autobusovej doprave ju do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav určí dopravca v prepravnom poriadku (§ 14 ods. 2 veta druhá cit. zák.).

Podľa § 14 ods. 1 veta prvá cit. zák. sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a domácich zvierat a s prepravou autobusových zásielok, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby uplatňujú upravuje tarifa. Tarifu zverejňuje dopravca (§ 14 ods. 3 veta prvá cit. zák.).

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nie je zrejmé, na základe akých skutočností a na základe ktorých ustanovení právneho predpisu dospel súd prvého stupňa k záveru, že maloletý žalovaný je povinný zaplatiť cestovné a úhradu (pokutu) a ostatné náklady v celkovej sume 57,25 eura, z toho cestovné 0,55 eura, úhradu 55,- eur a poštovné 1,70 eura. Z obsahu spisu pritom vyplýva, že žalovaný prostredníctvom svojho zákonného zástupcu v odpore proti platobnému rozkazu zo dňa 23.11.2011 č.k. 20Ro/145/2011-13 poukazoval na skutočnosť, že cena zľavneného cestovného lístka pre maloletého činila v rozhodnom čase 0,20 eura, bola ním zaplatená prostredníctvom sms správy a maloletý sprevádzal osobu zdravotne ťažko postihnutú (ZŤP).

S týmito námietkami žalovaného sa súd prvého stupňa nevysporiadal nijakým spôsobom. V odôvodnení napadnutého rozsudku len poukazuje všeobecne na Prepravný poriadok DPMK, a.s. pre mestskú, autobusovú, električkovú a trolejbusovú dopravu bez toho, aby tento dôkaz niektorý z účastníkov predložil a nevykonal ani dôkaz výsluchom kontrolných pracovníkov žalobcu vzhľadom na námietky žalovaného, napriek vyjadreniu žalobcu v podaní zo dňa 26.7.2012 a dňa 25.2.2013. Vykonanie týchto dôkazov je vzhľadom na vyššie uvedené skutkové okolnosti prejednávanej veci nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a správne právne posúdenie veci v súlade s citovanými ust. § 5 ods. 1 a § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z.z..

Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že na posudzovaný právny vzťah síce aplikoval správnu právnu normu, a to § 11 ods. 1 písm. d), § 12 ods. 4, 5 citovaného zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave avšak neaplikoval dôsledne ust. § 5 ods. 1 a § 14 ods. 2 a 3 tohto zákona a nedostatočne zistil skutkový stav.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude po vrátení veci vyžiadať Prepravný poriadok DPMK, a.s. pre mestskú, autobusovú, električkovú a trolejbusovú dopravu, zistiť prepravné podmienky poskytovania prepravných služieb žalobcom platné v rozhodnom období, t.j. platné ku dňu X.X.XXXX, vypočuť zákonného zástupcu k okolnostiam kontroly platnosti cestovného lístka pri ceste autobusom MHD žalobcu dňa X.X.XXXX, ako i kontrolných pracovníkov žalobcu vykonávajúcich kontrolu (z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok XXXXX, predložených žalobcom vyplýva, že kontrolu vykonal prepravný kontrolór V. Š. v prítomnosti svedkyne M. Z.) a na základe výsledkov doplneného dokazovania znova vo veci rozhodnúť.

V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách pôvodného i odvolacieho konania.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.